vartning for Svendene, er vistnok uheldigt i alle Tilfælde og en Uskik, som er ved at blive afskaffet.

Hvis jeg har Ret i de ovenstaaende Antydninger med Hensyn til Lærlinges Uddannelse i Almindelighed, saa maa man vist indrømme mig, at det var det ønskeligste, om kvindelige Lærlinge i Særdeleshed kunde opnaa Værksteds Uddannelse. Fordi det er noget nyt for en Kvinde, trænger hun endnu mere end den mandlige Lærling til at lære Forholdene at kjende mellem Mester og Svende, til at se Arbejdet paa alle Stadier, lægge Mærke til, hvorledes Forbrugerne kræve det, se, hvad de øvede Svende kunne præstere, — kort sagt — opleve alt det — smaat og stort, som giver Erfaring og praktisk Blik. Især hvis hun opnaar at blive selvstændig, vil dette komme hende til gode. Jeg tør maaske tilføje, at hun bedre vil kunne gavne sit Fag; thi jeg mener, at selve Haandværket kan have Gavn af Kvinders Optagelse deri; er det modsatte Tilfældet, saa maa man deri se et Tegn paa, at Sagen er upraktisk, usund.

Men selv om vi nu kunde blive enige om, at denne Uddannelsesmaade er *ønskelig* for Kvinder, som ville lære et Haandværk, tør vi saa sige, at den er mulig? A. M. siger, at det vilde være Galmandsfærd at sende unge Kvinder ind paa Værkstederne, som de nu ere. Om Værkstedstonen siger han, at „man med Rette gruer for at give sine Sønner ind under dens Indflydelse end sige Døtrene." Des værre er det vist meget almindeligt, at Tonen er daarlig navnlig paa de store Værksteder, som halvvejs ere Fabrikker. Det er en vigtig Samfundsopgave at forbedre dette Forhold; en af Vejene dertil er maaske, at Haandens Arbejde vinder mere Agtelse i den offentlige Mening. Hvis Sløjden blev optaget i alle Samfundsklassers Skoler, vilde det vistnok have Betydning i saa Henseende.

Skulde der alligevel ikke under de nuværende Forhold findes mange hæderlige Undtagelser rundt i Landet? nærmest Smaaværksteder, hvor Mester selv er med fra Morgen til Aften, hvor hans Hustru er Madmoder for Folkene, og hvor der findes flittig, alvorlig Stræben og dygtigt Arbejde? Turde man ikke et saadant Sted forsøge at sætte sin Datter i Lære? Kun forsøgsvis vindes Erfaring. Ved vort Universitet have jo enkelte Kvinder tilendebragt det lægevidenskabelige Studium, og disse have ikke følt sig forulempede af at samarbejde med Mænd. Kunne vi ikke haabe, at det kan gaa lige saa i Haandværkerstanden?